

บทที่ 1

บทนำ

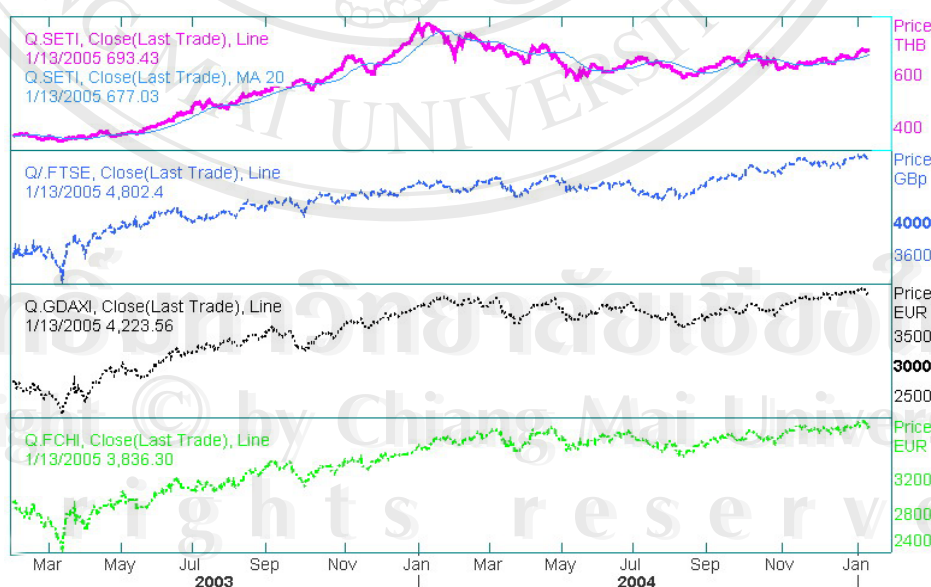
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ดัชนีราคาหลักทรัพย์เป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยให้นักลงทุนสามารถวิเคราะห์ตัดสินใจในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยสามารถเปรียบเทียบแนวโน้มที่ผ่านมาว่า เป็นอย่างไร ดัชนีราคาหลักทรัพย์มีการเคลื่อนไหวในทิศทางใด ถ้าดัชนีเป็นบวกแสดงให้เห็นถึงราคาหลักทรัพย์มีการปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับราคาหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ในวันฐานและวันที่ผ่านมา ทำให้สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ได้ในอนาคตและยังเป็นมาตรฐานในการวัดความสามารถบริหารการลงทุนของนักลงทุนในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ อีกทั้งยังสามารถชี้วัดถึงภาวะเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันและพยากรณ์ภาวะของเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

ในช่วงตั้งแต่ต้นปี 2537 พบว่าตลาดหลักทรัพย์ได้รับความสนใจจากนักลงทุนและมีการเก็งกำไรสูงมากการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ.2536 มีมูลค่าสูงสุด เฉลี่ยวันละ 8,984 ล้านบาท ทำให้ดัชนีราคาหลักทรัพย์เฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 1,682 อันเป็นผลเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศ ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยและมีการนำเงินทุนเข้ามาในตลาดหลักทรัพย์จำนวนมาก แต่ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2540 ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจจนต้องประกาศลดค่าเงินบาททำให้มูลค่าซื้อขายได้ชะลอตัวลงตามลำดับ จนเหลือเพียงวันละประมาณ 3,000-4,000 ล้านบาท และดัชนีราคาหลักทรัพย์เฉลี่ยต่อปีลดลงเหลือเพียง 355.81 ณ สิ้นปี 2541 อันเนื่องมาจากความไม่มั่นใจของนักลงทุนในสถาบันการเงิน (สำนักงานคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2545) ส่งผลกระทบต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้ผู้ลงทุนในประเทศมักนิยมใช้ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศมาอ้างอิงในการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยหลักทรัพย์ที่นำมาอ้างอิงนั้นจะมีผลกระทบและความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อประเทศตน มักเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ซึ่งมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

ตลาดหลักทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของตลาดการเงินซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดังนั้นเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในตลาดการเงินแห่งหนึ่งย่อมกระทบต่อการเป็นไปของตลาดการเงินอื่นๆ อย่างรวดเร็วส่วนหนึ่งเป็นเพราะตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความเปราะบาง และอ่อนไหวง่ายอันจะเห็นได้จากผลกระทบจากเหตุการณ์ทางด้านเศรษฐกิจต่างๆที่มีความผันผวน หรือภาวะการณ์ทางการเมือง แม้กระทั่งเหตุการณ์ทางด้านปัจจัยภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเช่น ปัญหาไข้หวัดนก การเลือกตั้ง การขึ้นราคาน้ำมัน ย่อมส่งผลกระทบต่อความตัดสินใจของนักลงทุน เนื่องจากเป็นตลาดหลักทรัพย์ที่กำลังพัฒนา เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของโลกอย่างกลุ่มสหภาพยุโรป เช่นประเทศอังกฤษ เยอรมัน และฝรั่งเศส ซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจของโลก ย่อมส่งผลกระทบต่อดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ของไทยเนื่องจากสภาพการซื้อขายของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีลักษณะเก็งกำไรค่อนข้างสูง โดยผู้ลงทุนมีสัดส่วนการซื้อขายในตลาดมากที่สุด คือผู้ลงทุนบุคคล ซึ่งมีพฤติกรรมแบบเก็งกำไร ในขณะที่ผู้ลงทุนประเภทกลุ่มบุคคลหรือสถาบันซึ่งลงทุนโดยพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานของหลักทรัพย์และหวังผลตอบแทนในระยะยาวยังมีสัดส่วนไม่มากนัก (สำนักงานคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2545)

ภาพที่ 1.1 การเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับหุ้นในกลุ่มสหภาพยุโรป

ที่มา: Reuters (2004)

ภาพที่ 1 แสดงการเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปรียบเทียบกับดัชนีราคาหุ้น FTSE 100 ของประเทศอังกฤษ ดัชนี Xetra Dax ของประเทศเยอรมัน และดัชนี CAC 40 ของประเทศฝรั่งเศส ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาเป็นรายเดือนที่มีการเปลี่ยนแปลงสัมพันธ์กัน

โดยความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปนั้น มีลักษณะที่สำคัญคือ เป็นความสัมพันธ์ในด้านการค้าและการลงทุน ในด้านการค้านั้นสหภาพยุโรปถือเป็นคู่ค้าอันดับสองของไทย ในส่วนด้านการลงทุนนั้นก็ถือว่าไม่มียกเว้นในด้านการลงทุนโดยตรงในประเทศไทย ส่วนการลงทุนในหลักทรัพย์นั้น อาจกล่าวว่ามีแนวโน้มดีขึ้นเปรียบเทียบกับการลงทุนทางตรง โดยการลงทุนในหลักทรัพย์ของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปนั้นเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดหลังปี 1998 โดยมีการนำเข้าสู่กิจการลงทุนในหลักทรัพย์เพิ่มในระดับหนึ่งล้านบาทในปี 1988 เป็นระดับ 507.8 ล้านบาทในปี 1992 และขยายตัวอย่างมากในปัจจุบัน (รวมยุโรป, 2536) จึงกล่าวได้ว่าการลงทุนในหลักทรัพย์มีการขยายตัวมากขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันและมีแนวโน้มที่จะเป็นตลาดหุ้นที่สำคัญของประเทศไทย

ดังนั้นในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับดัชนีหุ้นตลาดหลักทรัพย์ในสหภาพยุโรป เช่นประเทศอังกฤษ เยอรมัน และฝรั่งเศส เป็นต้น จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อผู้ลงทุน ในการที่จะทำการคาดการณ์เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรวมถึงผลกระทบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับดัชนีราคาหุ้น และทราบถึงตัวแปรใดส่งผลกระทบต่อตัวแปรต้นหรือตัวแปรตาม เพื่อที่จะนำไปใช้วิเคราะห์แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาหลักทรัพย์ และใช้ประกอบการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้ดียิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ใดในสหภาพยุโรปมีความสัมพันธ์กับดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET index) โดยดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ของสหภาพยุโรปที่นำมาศึกษานี้มีทั้งหมด 3 กลุ่ม คือ ดัชนี FTSE 100 ของประเทศอังกฤษ ดัชนี Xetra Dax ของประเทศเยอรมัน และดัชนี CAC 40 ประเทศฝรั่งเศส

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

การศึกษานี้มีประโยชน์ต่อนักลงทุนในการที่จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยนักลงทุนสามารถที่จะนำข้อมูลจากดัชนีราคาหุ้น

ตลาดหลักทรัพย์ของสหภาพยุโรปนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวโน้ม ความเคลื่อนไหวของ ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งมีความสัมพันธ์กัน และนำมาใช้อ้างอิงในการซื้อขายหลักทรัพย์ ของนักลงทุน เพื่อที่จะสามารถปรับกลยุทธ์การลงทุนได้อย่างทันทั่วทั้งที่

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET index) กับดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ในสหภาพยุโรป โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายวัน ระยะเวลา 2 ปี 2 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2545 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2548 จากศูนย์การเงินและการลงทุน โดยใช้ราคาปิดของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET index) เปรียบเทียบกับดัชนี FTSE 100 ประเทศอังกฤษ ดัชนี Xetra Dax ประเทศเยอรมันและดัชนี CAC 40 ประเทศฝรั่งเศส ทุกสิ้นวันทำการ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET index) หมายถึงอัตราส่วนระหว่างมูลค่าตลาดรวม ณ วันปัจจุบัน กับมูลค่าตลาดรวม ณ วันฐาน คือวันที่ 30 เมษายน ซึ่งเป็นวันที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเริ่มเปิดดำเนินการเป็นวันแรก โดยมูลค่าตลาดรวม หมายถึงผลบวกของผลคูณระหว่างราคาซื้อขายกับหุ้นสามัญจดทะเบียนทั้งหมดของแต่ละหลักทรัพย์ และราคาซื้อขายหมายถึง ราคาปิด ณ วันนั้นในกรณีที่หุ้นสามัญใดไม่มีการซื้อขายก็ให้ใช้ราคาปิดครั้งก่อน

ดัชนีราคาหุ้น (stock price index) หมายถึงเครื่องมือทางสถิติที่แสดงการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นโดยรวมในตลาดหลักทรัพย์ นักลงทุนจะใช้ดัชนีราคาหุ้นเพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นโดยทั่วไป ถ้าดัชนีมีค่าสูงขึ้นหมายความว่า ราคาส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้นในวันฐาน และวันที่ผ่านมา ถ้าดัชนีมีค่าลดลงหมายความว่า ราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้นในวันฐานและวันที่ผ่านมา

ดัชนีปิด (close index) หมายถึงดัชนีซื้อขายครั้งสุดท้ายของตลาดใดตลาดหนึ่งในวันทำการวันสุดท้ายของเดือน